

OPRAVDOVÝ
KREŠŤAN
 POLITICKÝ A SPOLOČENSKÝ TÝŽDENNÍK
 LUDOVÁ PRÍLOHA „SLOVENSKÝCH NOVÍN“.

Predplatná cena:
 Na celý rok . . . . . 2 zl. — kr.
 Na pol roka . . . . . 1 „ — „
 Na štvrt roka . . . . . — „ 50 „
 Jednotlivé číslo 3 kr.

Vychodi každú nedeľu.
 Zodpovedný redaktor a vydavateľ:
VIKTOR HORNYÁNSZKY.

Redakcia a vydavateľstvo: V Budapešti,
VI. okr., Aradi-utca 14.
 Sem sa majú posielat predplatky a dopisy.
 Nevyplatené listy sa neprijmaju.

Barossova socha.

Nová látka k obštrukcii.

Vytrvalosť je pekná cnosť, zvlášte keď sa ona poľahuje na niečo dobrého, osožného, zvlášte keď sme vytrvalí v tom, že budeme dobré konať. Jako je ale vytrvalosť v tomto ohľade chvalytebná, tak veľmi odsúdenia hodná je ona vtedy, keď niekto v zlom vytrvá aj vtedy, keď vie, že to, čo koná, je skutočne zlé, škodlivé.

Snemové opozície sú teraz odsúdenia hodne vytrvalé. Pred seba si vzaly, že prekazia každú činnosť snemu a tu sú tak dôsledné, jako ľudia len môžu byť dôslednými. Opozície si vzaly pred seba, že zbuktatujú baróna Bánffyho a v tomto sú vytrvalé, nešťítia sa žiadnych prostriedkov, o ktorých myslia, že im dopomôžu k vytknutému cieľu. Opozície úfajú sa, že zbuktatujú Bánffyho jak budú vstave prekaziť to, aby návrh o dočasnóm krajinskom rozpočte, o takzvanej indemnite bol do 1. januára budúceho roku prijatý. O tom sa teraz nejdeme rozpisovať, či barón Bánffy spraví tú radosť opozícii a zadakuje, jak mu snem do 1. januára neodhlasuje indemnitu alebo či spraví to, že nezlomne zotrva na svojom mieste a zákon nahradzujúcimi nariadeniami udrží poriadok v krajine. My sme vopred presvedčení o tom, že sa br. Bánffy nedá odstrašiť mechúrom, lež že zotrva na svojom mieste do tých čias, kým bude mať za sebou väčšinu snemu a kým bude kráľ v ňom dôveru skladaf.

Opozície keď sa im už minuly všetky zvyčajné prostriedky, siahly ku takému kroku, k jakému sa dosiaľ žiadna doterajšia opozícia nepribrala. Rozhodly, že predostrú snemu na kráľa upravený prípis, adresu, v ktorej nič menej neprosia od kráľa, než aby terajšiu vládu jednoducho prepustil a z ich radov vymenoval ministrov. Na piatkovom zasadnutí predostrel snemu tento pamätný spis člen národnej strany Hódossy.

O tejto adrese teraz chceme pár slov prehovoriť. Opozíční vyslanci v tomto spise rozkladajú kráľovi stav našich verejných záležitostí. Opozície veľmi dobre vedia, že väčšina snemu tento ich spis zavrhne. Väčšina ale ani inakšie nemôže spravíť. Povolánym radcom kráľa, ktorý ho zároveň aj upovedomuje o stave verejných záležitostí, je vláda. Neslobodno ani najmenej predpokladať, žeby vláda kráľa o všetkom dopodrobna neupovedomila, a keby kráľ potreboval aj bližších zpráv, dozaista vie na koho sa má obrátiť, nebude čakaf, kým sa mu niekto láskave ponúkne, aby mu rozpovedal, ako stoja naše verejné záležitosti. Toľkoto o ponúkaní sa opozícií, že chcú kráľa osvietiť o politickom rozpoložení.

Prejdeme na sám spis. O obsahu spisu nemáme mnoho čo povedaf, lebo najväčšiu čiastku jeho zaujímajú ponosy o nadužívaniach pri vol-

bách. Vytýkajú vláde, že pri volbách používala peniaze a že robila nátlak, že nadužívala svoju moc. Aj sami opozície uznávajú, že dosiaľ vsade pri volbách podplácali a robili nátlak. Terajšia vláda ale že vraj v dosiaľ neslýchaných rozměroch upotrebila pri volbách peniaze a úradnú moc. To tvrdenie zakladajú na tom, že ministerský predseda bol raz úprimne soznal, že veru aj liberálna strana potrebuje peniaze k volbám, práve tak, jako sa bez nich nemôžu zaobiť ani opozície. Nadužívanie vládnej moci chcú dokázaf prípadom hlavného slúžneho Dezsóffyho, v jehož okrese bol posledne, napriek údajným nátlakom vlády, vyvolený ľavičiar Július Lukács.

Keď sa opozície do chuti napisaly o nezákonnosťach, popáchaných pri volbách, keď sa všemožnými dôvodami namáhaly presvedčiť sami seba, že terajší snem nenie výplyvom vôle národa, neprosia kráľa, aby tento snem rozpustil, preto že sa v ňom nezrkadlí smýšľanie národa, lež prosia kráľa, aby terajšiu vládu prepustil a vymenoval iných za ministrov, ktorí by s týmto nezákonným snemom ďalej riadili krajinské záležitosti.

Nuž či toto nenie komédia? Najprv sami dokazujú, že sa volby previedly nezákonnite, lebo voličia boli podplacaní a robil sa na nich nátlak, následkom čoho nemohli slobodne voliť, a predsa chcú snem tento podrzať, len vládu chcú odstrániť, aby miesto jej sami zaujali. Na prvý pohľad vykuká koňské kopyto z tohoto prípisu opozícií. Na prvý pohľad vidno, že opozíciám nejde o nič inšie, len aby dostaly moc do rúk; ponevác pri volbách zostaly vo veľkej menšine, tak sa teraz obracajú na kráľa, aby sa nad nimi smiloval, a dal im Bánffyho, vlastne nie jeho, lež len jeho ministerpredsednícky stolec.

Jako sme už pripomenuli, opozície dobre vedia, že väčšina toto ich memorandum zavrhne, asíce zavrhne ho poprvé z tej príčiny, že obsah jeho nezodpovedá pravde a za druhé preto že opozície maly proti nezákonnite prevedeným volbám vystúpiť hneď po volbách a nie teraz, keď dlá nich takto nezákonnite svolený snem už vyše dvoch rokov účinkuje. A že opozície napriek tomuto teraz zadaly tento príhlas ku kráľovi, spravily to len preto, aby maly novú látku k obštrukcii. Nahliadli aj sami opozíční vyslanci, že pre občerstvenie dišputy a aby myseľ obyvateľstva aspoň koľko-toľko držali v napnutosti, potrebujú niečo nového. A toto je príhlas spojených opozícií ku kráľovi. O tomto sa dá zase pár dní, ba prípadne aj pár týždňov hovoriť. A to je hlavná vec. Na pár týždňov stane sa snem zase práce neschopným a voz štátnej správy zase zaviazne na istý čas,

Veru smutne to vyzerá u nás. Základy parlamentarizmu sú pohýbané a pohýhaly ich opozície. Opozície, ktoré sa nijak nevedia domôcť väčšiny pri voľbách, lebo sa ich programom vôľcom nelúbi, teraz z pomsty chcú zahatiť činnosť snemu. Toto sa im dosiaľ aj podarilo. Ale neuspokoja sa ani s týmto. Oni idú na vytknutej ceste ďalej. Náš dobrý chýr chcú zkažiť pred cudzozemskom. Na kráľa upravený spis čítali všade aj v cudzozemsku, a tam si budú pekné veci o nás myslieť. Tam si budú Uhorsko predstavovať čo takú krajinu, v ktorej sa žiaden zákon nedrží v účtivosti, v ktorej úrady sú len preto, aby obyvateľstvo potláčali atď.

Táto nevlastenecká práca opozícií musí čím skôr koniec vziať. Liberálna strana nemôže trpieť, aby malá menšina prekazila činnosť snemu, aby zahamovala riadny beh krajinskej správy. Na jej pleciah spočíva veľká zodpovednosť, ktorá ju oprávňuje aj k tomu, aby aj tie najprísnejšie prostriedky použila k zachráneniu parlamentarizmu, v smysle ktorého musí sa vždy vôľa väčšiny previesť.

Slovo k rodákovi.

Stromy po ovoci, vtákov po perí a ľudí po skutkoch poznávame. Nie osobná zášť alebo nenávisť, tým menej ale snáď strach vedie nás k tomu, že ešte i teraz nútení sme na niektoré skutky ľudárov poukázať, ktoré nie sú ospravedlnené, ktoré nie sú spôsobilé blaho vlasti a národa napomôcť, ba práve naopak; týmito sa oni ešte honosia a vystatujú. Myslíme pod týmto voľby stoličných výborníkov a s nimi spojené pokračovanie. Hovoríme o nich teraz preto, aby nám — keď sa už pomínuly — nikto na oči vyhodil nemohol, že kortesujeme a hovoríme preto, aby sme náš dobrý ľud i v smere tomto osvietili.

Nuž my tak vieme, že stoličný výbor je autonómne teleso stoličnej správy. Samospráva, veškeré záujmy telesné i duševné obyvateľov stolice, záujmy administrácie, hospodárske, cestovné, zdravotné, osvetné, verejnobezpečenské a tým podobné patria do oboru stoličných výborov a len politika práve je z nich vytvorená, lebo veď stolice nemajú viacej práva snemovým vyslancom dávať úpravy a týchže na zodpovednosť ťahať. A preto pri stoličných voľbách povolani vodcovia ľudu a i sám ľud len o to sa staral, aby do stoličných výborov takých mužov vyvolili a povolali, ktorí zaujatí sú za verejné dobro, ktorí verejné záujmy občianstva na srdci nosia a v prospech týchže i hmotnými obetami hotoví sú účinkovať. O politike dlho nebolo počuť, menovite na

stranách Horného Uhorska Slováckmi obydlených. Politických strán sme tu vôbec skoro ani nemali. Pri voľbách hľadalo sa len na osoby kandidátov. Slováci boli liberálni vlastenci v ohromnej väčšine a len malá čiastka vystavovala špeciálne požiadavky národnostné. No i tieto posledné nemaly vždy a všade náter politický, lež často iba kultúrny a opportunistický. Zjavili sa ale z čista jasna, bez odôvodnenej politickej alebo národnej potreby na javišti ľudári a politika miešaná bola nimi všade, i tam, kde ona miesta nemá, a kde je rozhodne záhubnou a nebezpečnou. Tak zaviedli ju do cirkvi a náboženstva, tak chceli by ju všantročiť i do stoličných výborov.

Kto čítal interpelláciu Jána Molnára ľudárskeho vyslanca ohľadom volieb stoličných výborníkov v okresoch: Hévvég, Tóváros, Szomod atď. — ten sa presvedčil, že hovoríme pravdu. Ľudár tento verejne vyznal, že voličia ľudárskeho náteru nevolili, nechceli voliť v prospech okresu, vidieku a stolice, lež v prospech akejsi ľudárskej strany. Čo tým samosprávne záujmy, čo tým dobrobyt od seba samých závislý; oni nechcú ani statočnosť, ani schopnosť, ani vedu, ani zaujatosť, lež oni chcú všade a vo všetkom len ľudárstvo. Nesmieme ale zabudnúť, že oni by radi považovali ľudárstvo za rozhodne politickú stranu, a tak tedy aj v stoličných výboroch výlučne politické ciele hľadajú. Toto poznaly okresy a stolice a ľudári preto poprepadávali.

Ľudia taktiční by porážku takúto za prirodzenú držali a sami by sa usilovali túže čím skorej zabudnúť, nie tak ľudári, oni ešte sami do tej najväčšej verejnosti ju púšťajú; hja, u ľudárov panuje heslo Luegerovské: hilf, was helfen kann (pomáhaj, čo pomáhať môže.)

Čo tam o prostriedky, akého sú ony pôvodu, len keby osožily, ale keď nielen že neosožia, ba práve škodia.

O takomto ľudárskom kúsku píšú ľudári z Ružomberku. V Liskovej vydali vraj krému Hoffmanovi za 400 zl. pod rukou preto, lebo miestny kňaz ho vraj ľudovým výborníkom predstavil «ako jediného ľudového žida na svete». Ignác Fischer podal offertu na 600 zl. A ľudový kňaz nechal oškodiť obec o 200 zl. lebo mal «ľudového žida», behal s ním k vrchnosťom, a tam sa «tak prestydnuť, že nemohol ísť na voľbu výborníkov»; presvedčoval stoličných výborníkov, zaviedol ľudárov Hlinku a Rakovszkého a títo bojovali za uškodenie chudobnej obce a «ľudový, vraj, žid» zvláštne, lebo on mal byť povolaným podporovať snahy ľudárov. Avšak árendátor hlasoval i s občanmi proti ľudárom a hľa! «ľudová strana neostane dlžna. Liskovci appellujú proti výroku stolice, a ľudová strana sa ho zas zaujme». Ľudári vymohli výrok, lebo mysleli mať ľudára, keď je ale

nie ním, nuž oni budú najzúrivejší proti nemu. Čo ale povie na to charakter a mravopočestnosť, čo ľudárov po tom. Že takýmto pokračovaním otvoria ľudu oči, to vieme a skusujeme my. Len nech sa takto i ďalej blamujú, a krajina vypukne nad ľudárstvom v nekonečný smiech.

V pošetilých svojich organizáciach stúpajú ale ľudári ešte i ďalej. Akýsi ľudársky veľkokňaz vystúpil v úvodnom článku «Krešťana» číslo 47, pod názvom: «Pomoc najistejšia» s novým plánom. Sprisahaj všetkých kňazov v jeden nerozviazateľný celok, ktorého dušou, hlavou a vodcom bude potom on a kňazský tento bude potom rozdávať fary heckaplánom ľudárskym i proti vôli patróna, ktorému potom oni budú rozkazovať; i proti vrchnosti cirkevnej, lebo tá musí nahliadnuť a za dobré uznať, že sa tak pekne zorganizovali. Kto nie je ešte ľudárom, «týchto napadneme primeraným spôsobom a vyzveme každého, aby rokoval nad pokračovaním jejich» hovorí kňaz revolucionár. «Keď nie inší — hovorí ďalej — tak smelí horlivci nech zaujmú sa za toto». A že to majú byť heckapláni, vidno z ďalších slov: «Toho nech sa nebojia, (tí horlivci), že snád starší spolubratia ich napadnú; týmto my pomôžeme, a ukážeme im, ako sa treba s jedným horlivým kňazom (heckaplánom) shovárať». Ejhľa, ľudársky terrorismus i na poli cirkve. Ponevác ho my ale len za smiešny výbuch držíme, odporúčali by sme im za náčelníka a neohrozeného vodcu Ondreja Rojko, farára na odpočinku a bez odpočinku, lebo ten zriadenia všetkých na svete verejných spolkov pozná a tak to najprimeranejšie vynájde i pre ľudárskych heckaplánov.

Pravdomil.

POLITICKÉ ZPRÁVY.

Polstoročné panovnícke jubiléum. 2-ho decembra 1848-ho roku nastúpil cisársky trón jasne panujúci náš kráľ. Z tejto príležitosti budú sa vydržiavať v spomenutý deň bohoslužby, na ktorých budeme vďaky vzdávať. Všemohúcemu, že nám láskave ráčil pri živote udržať tak dlhý čas nášho najkonštitucionálnejšieho kráľa.

Podpredseda snemovne. Podpredseda snemovne vyslancov Koloman Kardos po známom búrlivom, do polnoci trvavšom zasadnutí chcel sa vzdať svojej hodnosti, úmysel svoj odôvodňujúc tým, že jeho zošlý vek neunesie takéto námahy. Najnovšie chýry hovoria, že sa Kardosovým priateľom podarilo nahovoriť ho k tomu, aby v svojej hodnosti aj naďalej zotrval.

Rakúsky ministerský predseda v Budapešti. Gróf Thun, rakúsky ministerský predseda prišiel v stredu rano do Budapešti, a hneď na to vyhľadal baróna Bánffyho

a s ním sa dlhší čas radil. Ministerskí predsedovia radili sa o otázke vyrovnania, taktiež bola v reči aj otázka kvóty.

Otázka kvóty. Kvótové odbory vydržiavaly 28 ho novembra záverečné zasadnutia, na ktorých zistily, že sa ohľadom výšky kvóty nevedely nijak dohodnúť. Týmto je úloha kvótových odborov ukončená, o čom podajú zprávu svojim vládam. Vlády, jako počuť, nebudú dlho vyjednávať, lež zadajú kráľovi návrh, aby na jeden rok, totižto na 1899-ty rok, ustálil kvótu dľa do terajšieho kľúča.

Nový főišpán. Jeho veličenstvo vymenoval za főišpána do novohradskej stolice Zoltána Töröka, doterajšieho viceišpána.

Nové výdobitky baróna Bánffyho. Ministerský predseda barón Bánffy počet svojich verejno-právnych výdobitkov zase rozmnožil. Spoloční ministri všetci sídlia vo Viedni, od týchto čias, ponevác jeho veličenstvo bude sa každoročne dlhší čas zdržovať v Uhorsku, minister zahraničia bude po čas pobytu kráľa u nás stále v Budapešti úradovať. Gróf Goluchowski sa s Bánffym dohodol už aj ohľadom toho, že si tu zariadi stálu kanceláriu, tak že vtedy bude naša vlasť politickým stredišťom monarchie.

Druhé víťazstvo Bánffyho je, že vymohol, aby uhorská telesná stráž, ktorú Maria Terezie preniesla do Viedne, bola do Budapešti nazpät' privedená.

Memorandum opposícií. V úvodnom článku zaoberáme sa obšírnejšie s tým prípisom, memorandumom, ktorý predostřely všetky opposície snemu a ktorý chcú kráľovi zaslať. V tomto memorandumu chcú opposície kráľa upovedomiť o verejnom stave v našej vlasti. Namáha opposícií, aby kráľa upovedomily o verejnom stave, je úplne bezcieľná, lebo málo ľudí sa nachádza u nás v Uhorsku, ktorí by tak základne znali stav verejných záležitostí, jako ho zná jeho veličenstvo. Nepotrebuje, aby mu niekto cestou memoranduma vysvetľoval verejné záležitosti. Kráľ sa bezprostredne informuje v všetkom, čo sa deje v jeho dvoch mocnárstvach. Vzdor tomu, že má tak mnoho práce, nieto človeka, ktorý by pilnejšie čítal noviny než on. Jeho pozornosti neujde žiadna zvláštnejšia udalosť, o ktorej časopisy písaly.

Z tohoto vidno, že opposície daromnú prácu robia, keď chcú v memorandumu osvietiť kráľa o stave verejných vecí, lebo on je dozaista o všetkom lepšie upovedomený, než tí, ktorí písali memorandum.

Štátne hospodárenie v 3-tej štvrti bežiaceho roku. Finančný minister uverejnil výkaz o štátnom hospodárení v 3-tej štvrti bežiaceho. Dľa tohoto výkazu obnášaly príjmy o dva a štvrt' milliona, výdavky o vyše pol milliona menej, než v 3-tej štvrti minulého roku, a tak hospodárenie v 3-tej štvrti bežiaceho roku je o 1 million 780 tisíc zlatých neprajnejšie, než bolo vlani v tej samej dobe. Príjmy upadly následkom tej okolnosti, že si tohoto roku jednotlivci dali značne menej zlatých peňazi raziť, než vlani. Že sa všeobecný hospo-

dársky stav nezhoršil, to vysvitá aj z toho, že priame dane obnášaly o 1 million zlatých viac než vlni, aj prijmy z potravných daní sa zväčšili v pomere k vlaňajsku o pol milliona zlatých.

KRAJINSKÝ SNEM.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 23. novembra.

Hlavnomestskú políciu už dávno tak neumývali jako dneská. Gejza *Polónyi*, gróf *Aladár Zichy*, Július *Sághy*, Ján *Wittmann* a Štefan *Rakovszky* pretekali sa v tom, že ktorý vie strašlivejšie veci rozprávať o ukrutnosťach polície, ktorých sa táto údajne dopustila proti tým, ktorí včera robili šarapatu po uliciach. Ba *Polónyi* ponosoval sa, že aj jeho mali policajti zadraviť.

Minister vnútra *Perczel* odpovedal na tieto prehnane nápady. Rozpovedal, že včera polícia zatkla 223 jednotlivcov, z ktorých do dnes rana bolo 200 na slobodu pustené; viacerí boli pokutovaní na peňažitú pokutu. Keď zatknutých prezreme, tak vidíme, že medzi týmito je veľmi mnoho rozličných remeselníckych tovarov, ktorí sú bez roboty. Je pravda, že polícia nešetila ani študentov, to ale ani nemohla spraviť, lebo to len nemožno trpeť, aby študenti robili to, čo sa im páci, nemožno trpeť, aby beztrešne robili škandále. Vyslanci sa ponosujú, že aj ich polícia napadla, rečník tiež neobišiel suchý, jeho tiež napadli, hádzali naňho kamením. Pri takýchto príležitostiach shorí so suchým aj mokré. Minister vnútra poukázal potom na to, že jak prehnane sú chýry o ukrutnosťach polície, z komára každý robí vola. O tom sa mohla snemovňa aj na dnešnom zasadnutí presvedčiť. Vyslanec *Bolgár* počas reči grófa *Zichyho* vstúpil do snemovne s tým chýrom, že polícia študentov vraždí na technike. A čo bolo v skutočnosti? Nič. Nuž hľa, takéto sú tie chýry o ukrutnosťach polície.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 24. novembra.

Dnes sa konečne pristúpilo k pojednávaniu indemnity, prv ale hovorilo sa ešte o pokračovaní polície voči študujúcej mládeži, asice dvaja vyslanci žiadali od ministra výučby zadosťučinenie mládeži za bezohľadné zachádzanie polície, ktorá vnikla aj do škôl a tam potom lapala študentov.

Minister výučby *Wlassics* rozhodne odsúdil chovanie sa mládeže v posledných dňoch. Minister nosí záujmy mládeže na srdci a preto ju prosí, aby sa nedopúšťala výtržností. Universitná budova nenie útočisko, kam sa môže beztrešne ukryť každý vinník. Keď sa na universite spácha trestuhodný skutok, keď odtiaľ hádzaním rozličných predmetov napadajú políciu, tak policisti nielen že majú právo, lež aj musia vniknúť na universitu a vinníkov polapať. Jak universitná mládež bude aj ďalej robiť nešplechy, tak minister zavre universitu.

Zatým *Albert Kiss* hovoril o nariadení, ktoré minister výučby *Wlassics* tajne vydal, a ktorým vyzýva direktorov, správcov škôl, aby 2. decembra, v deň 50-ročnej pamiatky nastúpenia na rakúsky trón nášho kráľa,

viedli mládež do kostolov. *Kiss* vidí v tomto oslavovaní rakúskeho cisára a preto žiada náležité vysvetlenie.

Ministerský predseda barón *Bánffy* podotknul, že snem pred 25 rokmi na návrh predsedu z príležitosti 25ročného jubiläuma nastúpenia na trón jeho veličenstva cestou deputácie blahoželal panovníkovi. Teraz, keď sme behom novších 25 rokov opäť len novšiu a novšiu dobroprajnosť a verné pridržanie sa ústavy so strany jeho veličenstva stále pocítovali, nemožno najst žiadnej príčiny, aby sme teraz z príležitosti 50ročného panovníckeho jubiläuma nevzdali Bohu vrúenu vďaka za to, že nám živil jeho veličenstvo i cez túto dobu. (Burlivé eljenovanie z prava.) Je tedy cele správne, že minister výučby vydal nariadenie ohľadom bohoslužieb. Predpokladá, že keď pre 25 rokmi zasvätila i opposícia 25ročného panovníckeho jubiläuma jeho veličenstva, že to urobí i z príležitosti 50ročného jubiläuma.

E. Papp vidí v nariadení ministrovom, že chce osláviť myšlienku celistvosti monarchie a cisárstva. Žiada, aby minister vtiabol späť svoje tajné nariadenie.

Minister *Wlassics* predovšetkým vyhlasuje, že jeho nariadenie o tom, aby školská mládež bola vedená k bohoslužbám dňa 2. dec. nenie tajné. Zaslal prípis i cirkevným vrchnostiam, v ktorom ich upovedomil, že i svetské vrchnosti súčasnia sa na službách Božích 2. decembra. Ohradzuje sa proti tomu, že by chcel vliat do duše mládeže myšlienku celistvosti monarchie. Nebudeme oslavovať dobu, lež to, že 2. decembra dôjde náš slavne panujúci kráľ (Eljenovanie) ku významnému bodu svojho života. Ústavnejšie panujúci kráľ ešte nesedel na uhorskom tróne než terajší (Eljenovanie z prava.) Niet reči o oslávení 2. decembra roku 1848, lež o oslávení 2. decembra roku 1898, lebo tento deň znamená v živote jeho veličenstva významný bod.

A potom snemovňa prešla ku pojednávaniu návrhu o indemnity vo všeobecnosti, čo opposícia dosiaľ obstruikciou hatila.

Referent *Alexander Hegedüs* odporúča návrh k prijatiu. Za ním hovoril *Franc Kossuth*. Neprijíma návrh o indemnity, asice preto, že vláda nechce zaviesť samostatné colné územie.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 25. novembra.

Pokračovalo sa v pojednávani návrhu o indemnity. Rečnili sami opposíční vyslanci. Z pomedzi rečníkov zaslúži spomenutia člen národnej strany *Hódossy*, ktorý predostrel snemu na kráľa upravenú prosbu, ktorú skoro všetci opposíční vyslanci podpísali. *Hódossy* prosil, aby snem prosbu túto pojednával a potom zaslal kráľovi. S prosbou samou zaoberáme sa v prvom článku.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 26. novembra.

Aj dnes sa vo všeobecnosti pojednával návrh o indemnity. *Stefan Kolozsváry Kiss* predniesol celý dejepis Uhorska a čo dobrého sme zažili behom minulého tisícročia, to všetko by chcel, aby aj dneská tak bolo. Spytuje sa medzi iným vlády, prečo sa dnes nerodí v Uhorsko toľko vína, jako pred 600 rokmi. Nech na

toto odpovie barón Bánffy. Konec jeho reči bol, že zadal návrh, aby sa indemnita do tých čias nepojednávala, kým vláda nezavedie samostatné colné územie.

August *Pulszky* zaoberal sa hlavne s pripisom, ktorý opposície chcú na kráľa upraviť. Dľa jeho mienky takýto pripis má iba vtedy smysel, keď ho prijme väčšina, čo sa ale teraz nestalo, lebo veď pripis podpísalo iba 92 vyslancov, tedy ani jedna štvrtina. Pripis tento neosvojuje si ale ani väčšina obecnstva, lebo veď vidíme, že právomocnosti jedna za druhou hlasujú vláde dôveru a odsudzujú pokračovanie opposícií. Tak tedy pripis tento je úplne bezcieľny. Prejdúc na obsah pripisu, hovorí, že menšina vždy a všade drží voľby za nečisté, že menšina vždy a všade tvrdí o voľbách, že väčšina robila nátlak. Čo sa týče tej otázky, že sa barón Bánffy staral do volieb, rečník dokázal príkladmi z cudzozemska vzatými, že ministerskí predsedovia, čo vodcovia patričnej strany všade vplývajú na voľby.

Rečník zatým dokázal, jak potrebné je, aby návrh zykona o indemnite bol čím skôr odhlasovaný, aby sa mohlo prejsť k pojednávaniu iných predlôh. On na znak dôvery vo vládu návrh indemnity prijíma.

Potom interpelloval Štefan *Rakovszky* v záležitosti kupovania obrazov pre národnú obrazáreň.

Minister *Wlassics* hneď dal uspokojujúcu odpoveď, ktorá bola prijatá.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 28-ho novembra. Prvým rečníkom bol dnes gróf Albert *Apponyi*. Apponyi je jedon z najskvelejších rečníkov, ktorého vďačne počúva aj liberálna strana. Gróf Apponyi povedal tentoraz veľmi ostrú reč proti osobe Bánffyho, o ktorom tvrdil, že ešte horšie vladári než Koloman Tisza. Jedno musel rečník uznať, že barón Bánffy má veľké zásluhy o vojanskú výchovu v národnom duchu. Vyhlásil, že sa opposície nepustia viac do vyjednávania s Bánffym, lebo Bánffy vraj už dvakrát nesplnil slub, ktorý dal opposíciám. Uznáva, že pripis, ktorý zadaly opposície, je namierený proti osobe ministerského predsedu, jehož odstránenie žiadajú. Jak by snem neprijal tento pripis, tak prosí snemovňu, aby miesto indemnity pojednávala vyrovňavacie návrhy.

Ministerský predseda barón *Bánffy* odpovedá Apponyimu, že si aj vláda žiada čím skoršie pojednávanie návrhov poľahujúcich sa na vyrovnanie. Ponevác ale vybavenie návrhu o indemnite je životným záujmom krajiny, tak prosí najprv vybavenie indemnity. Ministerský predseda vďačne vezne, jak niekto z opposícií navrhne, aby sa zasadania predĺžily, žeby tak čím skôr mohli byť vybavené návrhy vyrovňania. — (: Na toto sa pravda neoznaly opposície, lebo nechcú pojednávať, lež len hatiť :)

Hovoril ešte Móríc *Mezei*. Opposície za výsledok volieb môžu len samy seba obviňovať a nie vládu. Indemnitu prijíma.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 29-ho novembra. Na dneskajšom zasadnutí predseda snemovne Desider *Szilágyi* navrhnul, aby snem z príležitosti 50ročného

jubiläuma panovania jeho veličenstva pozdravil kráľa, aby snem bral účasť na službách Božích a aby ten deň nebolo zasadnutie. Ministerský predseda barón *Bánffy* prehovoril v krátkosti za tento návrh, prosiac snem, aby tenže prijal. Proti návrhu hovorilo viac členov Kossuthovskej neodvislej strany. Či bude prijatý návrh, nad tým sa bude zajtra dľa mena hlasovať.

Zatým sa pojednávala Rakovszkého záležitosť. Po čas pouhých výtržností polícia udajne urazila Rakovszkého. Urážku túto, čo urazenie vyslaneckej immunity (nedotknuteľnosti) Rakovszky oznámil snemu. Odbor, ktorý záležitosť prezkušal, nevidel v tomto urazenie immunity a takúto zprávu podal snemovni. Nad tým, či sa táto zpráva má hneď pojednávať a či len v sobotu, rozpradla sa dlhšia dišputa, ktorá sa tým zakončila, že snem rozhodol, aby sa len v sobotu pojednávala.

Cestou z jarmoku.

Juro: Bože môj Bože! kdeže sa podieť, čože mi žena doma povie?!

Ján: A čo sa vám stalo švagre, keď tak želite?

Juro: Zle sused môj, zle, to sa mi ešte za môjho života nestato. Predal som pár juncov a peniaze za ne sú už v ľufte.

Ján: Či ste ich ztratili?

Juro: Keď by som ich bol ztratil, to by mi za nimi nebolo tak ľúto, ale ma o ne pripravila moja lakomosť.

Ján: Tak iste ste sa karty hrali?

Juro: Oh, ja som karát nikdy nehrával, ale mi ich ukradli, ba čo budem tajiť, sám som si ich na pekný spôsob z ruky vypustil.

Ján: Vari ste mali s vreckovými zlodejmi do roboty?

Juro: Tak je, a títo ma pekne do čista a to bez britvy oholili.

Ján: Porozprávajte mi prosím vás, ako sa vám to stalo?

Juro: Ako som tie moje junce predal a mi za ne na diaľ novučičkých nových šestnásť desiatok odčítali, pošiel som preč z placu. Pár krokov som urobil, keď som videl jedného pekne oblečeného pána hrubý pudilár so zeme zdvihnúť. Ako ho zdvihol, ku mne sa priblížil spýtajúc sa ma, či ho nikto nevidel a potom tento pudilár otvoril, v ktorom som plno banknótov videl. No — hovorí — keď ma nik nevidel, poďte a podelíme sa. Rozum mi ostal stát a lakomstvo ma dráždilo, aby ho nasledoval za mesto.

Keď sme už boli na meste bezpečnom, vyňal pudilár z vrecka a začne peniaze čítať. V tom bližil sa k nám jeden z ďaleka volajúci človek, že nás žandári hladajú a nás idú zaprieť, lebo že sme peniaze ukradli. No mne nebolo viac treba zutekal som v jednu a ten s peniazmi v druhú stranu.

Ako tak bežím, dobehnul ma zase jeden pán a dovedzal ma, že som mu ja peniaze našiel. Darmo som

sa vyhováral, že ten s peniazmi utiekol v tú a v tú stranu, a že ja len svoje peniaze mám pri sebe, ten len neustále doviedzal, že ich ja mám a že by som mu ich ukázal, lebo on svoje peniaze pozná. Ja som peniaze s uzlom vytiahol a jemu do ruky dal, aby ich prezrel. Peniazom sa nepriznal a hneďky ich do uzla zaviazal, mne oddal a v tú stranu utekal, v ktorú stranu som mu ja už bol ukázal.

Ja, ako keby už bolo všetko v poriadku, šiel som do mesta, chcúc si ráf na koleso kúpiť. Môžete mi veriť, že som mal z ňoh spadnúť, keď som namiesto mojich groší kadejaké papierky v uzle našiel.

Ján: Ver to boli oni, vačkoví zloději všetci traja. Či ste ich potom nehľadali?

Juro: Veď som ich hľadal, aj u zándárov oznámil, ale už bolo neskoro, lebo tí zatiaľ nevedieť, v ktorú stranu z jarmoku zmizli. Ja len neviem, ako domov zaidem, či sa mi dačo nestane alebo či si dačo od žiaľu neurobím.

Ján: Ba ešte čo, veď ste dakedy len stoštedesiat zlatých videli, a pre tieto by ste si len nechceli život odobrať. Poučte sa na tejto vašej škode, Boha sa nespustíte a on vám to všetko pod krátkym časom vynahradí. Pri tomto ale zapamätajte si to porekadlo, že „obozretnosti nikdy nezbyva.“ Kto je obozretný, o tom môžeme povedať, že je múdry a tento sa vždy na druhého škode učí.

Juro: Tak je veru a sprostý na svojej.

Ján: Ja viem, že teraz tak ľahko na lep nesadnete. Títo lúpežníci olúpili vás na tento spôsob, druhých ale na inakší. Najľahšie im je kraďnúť tam a vtedy, keď sa do hĺby moc kupcov zbije, vtedy nejednomu opasok, kapsu alebo vrecko vyrežú.

Juro: Ej veď keby mi bol kapsu rezal, vtedy by ho bol len lapil.

Ján: Ja vám poviem, že nie ľahko, lebo kto ide na jarmok, ten ide lebo žeby niečo kúpil alebo predal a preto jeho pozornosť je celkom na toto obrátená a pútaná. Tento okamih zvykli lúpežníci využívať a človeka o groše pripraviť. Nič není ľahšieho, ako kraďnúť, lebo kto sa na toto pekelné remeslo oddá, k tomu môže nesčíselné príležitosti použiť. To vám ale tiež môžem povedať, že nie každú jarmočnú krádež spáchajú vreckoví zloději alebo cigáni z koliby. Keď by ste zastali pri dajednom šiatry alebo pred nejakou panorámou, kde sa svet do hĺby zide, videli by ste, že jako idú cudzie ruky do cudzích vrecák a ako sa tiež uzlíky z nich vyťahujú.

Juro: Veru ľuďom už neprichodí ani len na ten jarmok ísť alebo peniaze pri sebe nosiť.

Ján: A prečože nie, nech sú len obozretní a nech si peniaze lepšie zariada a nevystreia na oko lúpežníkom. Veď teraz nemáme groše ako lopaty, ako to bolo za dávnych časov, ale také, ktoré si môžeme pohodlne ku sebe schovať. A potom čože stojí všetka obozretnosť tomu, ktorý si na jarmoku hlavu preváži alebo aj za cestou oldomášujúc sa oslope a do garádu skydne. Ne-

čudno keď takémuto aj dobre schované peniaze krídla dostanú.

Ja som ale už doma, cestujte si ďalej s Bobom a on vás neopustí.

Juro: Ďakujem vám za kamarátstvo a poučenia, len čo mi stará povie?!

DOPISY.

Veľká Štiavnica, 23. nov. 1898.

Veľactená Redakcia!

V 47. čísle „Opravdového Krestana“ sa istý pod kepeň „Omega“ ukritý pán zaoberá s voľbou stoličných výborníkov v Ružomberku dňa 8. novembra vydrživanou.

Ako v tejto záležitosti dotknutý prosím veľactenú redakciu nasledujúcu odpoveď, tomuže pánovi patriacu uverejniť:

1. Ja dolu podpísaný ako som v deň voľby z rúk pána Eduarda Lehoczky prijatú kartičku do urny oddal, pre vytknutie nohy som sa naskutku domov do Veľkej Štiavnice vrátil, a popýtal som svojho švagra pána Antala Pruzsinszky, aby vec liberálnej strany — teda záležitosť moju — zastával. Počas hlasovania spomenutý pán Antal Pruzsinszky zbadal, že pár Liskovčanov má kartičky výlučne len na pána Eduarda Lehoczky vystavené. Obávajúc sa, že ma opätovne tak prevedú ako pred 6 rokmi, viacerím Štiavničanom a Ludrovčanom dal kartičky len s mojím menom.

2. Ako som začul, že vybavená voľba dvom-trom pánom není po vôli, naskutku hlásil som sa u osvieteného pána Ludvika Kürthy, blavného župana liptovskej stolice a poďakovanie z výborníctva som mu ponúkol. Tento ale nechcel o tom ani počuť.

3. Každý človek v ružomerskom okrese, ktorého zásady liberálnej strany zaujímajú, vie, nakoľko som účinkoval a obetoval v záujme liberálnej strany. Smýšľanie Omegy o mne teda do povahy prísť nemôže.

4. Výstrahu Omegy ani do päty nepúšťam.

5. O omega viem, že je to posledná litera v gréckej abecede. Pokiaľ si teda svoje opravdové meno (za ktoré sa istotne hanbí) pri takejto osobnej urážke nepodpíše, jeho za ostatného a podlého úda liberálnej strany považujem.

Jozef Lad. Tholl, stol. výborník.

Kysuca-Ujhely, v novembri.

Vysokostená Redakcia!

Jak starostlivo bdie náš pán hlavný slúžny Imrich Haidyn na všelijaké účinky tých dobrých ľudárov, vysvitá i z toho, že dňa 22. novembra — trebárs to chceli celkom potajme previesť — zamedzil odvezenie našich detí, ktoré už mali zaopatrené miesta v Prahe, mysliac, že keď sa im to raz podarilo, prešmknú sa aj teraz.

Lenže coky! Jako už boly na stanici aj s ich veľkodušnými vodcami a zapredávačmi vlasti, tu sa zrazu objaví spomenutý pán hlavný slúžny aj so žandarmi a všetky dietky nemajúce passov — ku veľkému žiaľu a zármutku vodcov — dal sobrať a každé jeho rodičom nazpäť vrátiť.

Počívame, že v tejto veci má byť zamiešaný aj náš učiteľ Sprlák, ktorý je známy čo veľký ľudár a zatatý pansláv a veľmi sa divíme, že sa mu takéto vlastizradné činy prebliadajú.

Preto prosíme patričné vrchnosti, aby s ním vykonaly poriadok, a jestli sa vec opravdu tak má, i zaslúženú pokutu mu vymeraly.

Pri tom sa i to povára, že do tejto veci sú i jednotliví duchovní zasvätení, čo možno že aj na javo vyjde.

Dal by Pán Boh, aby sa to čím skôr stalo!

Jastrabský.

Habovka, oravská stolica.

Veľactený Pán Redaktor!

Ja nechcem nič iného oznámiť, len jednoduché dáta o voľbe stoličných výborníkov u nás. Dňa 13. novembra z liberálnej stránky vyvolili dvoch, i to takých, ktorých pán slúžny kandidoval. Z druhej stránky nebol nikto a pre tú príčinu voľba veľmi ticho a poriadne išla, poriadne bola vydržiavaná. Všetkých tých, ktorí tam boli hlasovať, farár nazval pretvárancom.

A to bolo dobre tak, že sa ľudári ani nehlásili, aspoň bol pokoj a poriadok. Ľudárska stránka aj tak nikomu nepomôže, pomoc vždy len od štátu čakáme a aj ju dostaneme, a viac sa nedáme s pravej cesty sviesť.

Veril som do dneska ale ďalej nie, lebo som už dobre presvedčený, že nám štát kríže a oltáre nepobral, ba čo viac ešte sa viac stará o vieru a žiada si to, žeby v štátnej škole katechismus vyučovali páni farári a nie učiteľa. Veď keď si povážime, ten učiteľ sa toľko neučil; aj to viem, že z katechizmu sa tiež toľko neučil jako pán farár. Ale už nechcem toľko o tejto veci hovoriť, lež radšej skončím. Veď i tak vieme, že bludárči viac blúdiť nebudú a budú sa k nám utiekať, žeby sme im boli na pomoci

S úctou

„Pri moste“.

Z nitrianskej stolice.

Vysokoctený pán Redaktor!

Čítajúc v našom milom „Opravdovom Kresťane“ článok o poisťovaní proti požiaru, srdce ma bolí, lebo vidím a presvedčený som, že náš milý ľud je ešte vždycky tak ľahkomyselný, nestarostlivý, ba nedbanlivý.

Náš zemský blahobyť zaslúži, aby sme nad tým premýšľali: ako by sa mali tieto tak vážne veci do poriadku dať, lebo aj ja môžem podať zpravu, ako môže ľahkomyselnosť a nedbanlivosť aj dobre majúceho hospodára, gazdu znivočiť.

Obec Kis Rippény, to jest Malé Ripňany v nitrianskej stolici pred dvoma mesiacami ukrutný požiar našťivil.

Podpaľac suseda aj seba podpálil. V nočnom čase požiar sa rozšíril. Hospody, pajty stály za krátku chvíľu v ohni.

Neborák sused najhoršie pochodil. Nebol poistený, assekurovaný. Tento dobre majúci gazda vždycky somral proti vysokým percentom. Jeho príslovie bolo: „On nedá so seba aj tú poslednú kožu stiahnuť.“ „Čo že tá assekurácia?! Agent klame, agent bohatne, vy platíte jako pšeno.“

Hľa, hľa. Požiar na nivoč doniesol človeka. Krma, dom na prach shorely, nemôže sa hnúť, lamentuje, plače, už je ale darmo a neskoro.

Tlče si on teraz hlavou, hlúpym sa nazýva: čo má z toho? Chudák už je berešom. Role, celú svoju nepohndnosť dal do árendy.

Dlho a ťažko očakáva navráť minulého času. Čo sa ale raz minie, viac sa nevráti. Tam je jeho blahobyť! Nesmieme byť ľahkomyselnými.

Z tohoto malého, ale dosť smutného príkladu vidíme a učme sa, že ako veľmi užitočná vec je poisťovať svoj majetok proti prírodným nešťastiam.

Koľkoráz som počul: „Načo sa poisťovať proti ľadu? Veď sa tým proti Pánu Bohu poisťujeme! Pán Boh tak neprikazuje. Nie tak ľudia moji! Pán Boh nám hovorí: „Pomoc si človeče aj Pán Boh ti pomôže! Toto je pravá cesta.“

Radšej platím percentá a mám svedomie tieh. Spokojne si delám a hospodárim. Ale čože? Náš ľud ťažko verí priateľským, jemu dobre prajúcim, úprimným ľudomilovným slovám. Mnohokrát sklamaný ani pravde neverí. Keď ho ale ruka Pána uderí, vtedy zalamuje rukami.

Ja teda prosím vysokoctenú redakciu, aby dľa možnosti bojovala za povinné poisťovania proti požiaru.

Blahodarný úmysel to! Užitočný prostriedok. Poplatky nech sa do krajinskej pokladnice platia a zároveň ako porcie vyberajú. Ľahšie to pojde tak. Nikto nás neoklame.

Volačo som zabudnul. Veď obštrukcia nám ani nedovoľuje, aby sme premýšľali nad týmito prostriedkami. Vidíte voličia, vidíte! Naši páni vyslanci jedine pre seba pracujú. Kde sú tie časy, keď naši páni ablegáti jedine len za krajinu, za vlasť pracovali. Včulajší páni len „Bánffyzujú“ obrážajú toho muža, ktorý sa do veľku našim priateľom ukázal byť a ním je aj. Ale nech je už raz koniec! „Slovo ľudu: slovo Boha!“ Vyslancom našim dajme na vedomie naše žiadosti, nech je už raz pokoj. Pracujme!! Pracujte!!

Meteor.

BESEDNICA.

DĽA ROZKAZU.

— Napísal: *Hámor.* —

Starý policajný kapitán Racvinský, ktorý veľmi dbal o to, aby jeho predstavení boli čím najlepšie spokojní s jeho účinkovaním, celý namrzený chodil po svojej úradnej kancelárii. Pred chvíľou bol na výsluchu u svojho predstaveného policajného radcu a ten mu bez všetkých okolkov dal na vedomie, že policajti, podriadení pánu kapitánovi Racvinskému, sú piramidálni sprástáci a trubirohy, lebo nie sú vstave zapamätat si náležite ani len opis osoby, ktorú by mali zatknúť a doviest na policajný kapitanát.

K tomuto nešetnému ale úprimnému osvedčeniu sa pána policajného radcu zavdalo príčinu to, že v poslednom čase podriadení policajti pána kapitána Racvinského následkom zlého zapamätania si opisu kurrentovaných osôb rad-radom chytali a na kapitanát dovádzali takých ľudí, ktorí prišli do hlavného mesta obdivovať si jeho krásy a zvláštnosti, aby potom priniesli dobrý chýr svojim rodákom, čo všetko pekného tu videli. Na policajnom úrade sa pravda hneď legitimovali, vysvitla hrubá mýlka horlivého policajta a pán radca nútený bol prosiť za odpustenie, že patričný cudzí pán zvelebovateľ hlavného mesta následkom zazlenia hodnej nepre-zreteľnosti policajta bol bez všetkej príčiny molestovaný. Toto časté odprosovanie cudzincov pánom policajným radcom stávalo sa v záujme nenaštrbenia dobrého chýra

hlavného mesta, ale pohár o odprosení znejúcich slov čoskoro sa vyprázdnil a ponevác chybu spáchali vždy policajti pána kapitána Racvinského dal si ho zavolať a bez všetkého zaobalenia vyslovil mu svoj náhľad o schopnosťach jeho podriadených.

To pána Racvinského strašne mrzelo. Videl v tom, že sa mu v cestu avanžirovania opäť novší stupeň postavil a to statočného človeka rozhorčilo. Chodil za chvíľu veľkými krokmi po svojej kancelárii, zatýnajúce zlostne zuby do vlhkej viržinky a konečne, jako by mu bolo niečo dobrého napadlo, upravil svoju uniformu, postavil čiapku na hlavu a zašiel do siene, v ktorej ubytované bolo jeho mužstvo.

Policajti vidiac nasršené fúzy pána kapitána, hneď tušili hromový „befel“ a v okamihu stali do radu.

A pán kapitán spustil bez všetkého úvodu:

— Povedal som vám už stotisíc ráz, hrmen tisíc gúľ do vašej pečene, aby ste si prv, než dakoho zatknete, dobre obzreli jeho tvár, či zodpovedá opisu hľadanej osoby. I pred chvíľou Rišiak dovliekol sem pána, ktorý je ministrom v Dánsku, namiesto kurrentovaného defraudanta sirotských peňazí v Arade! Hovorím ešte raz: Dajte si pozor! Lebo jestli sa to ešte raz stane, že daktorý z vás dovedie sem poctivú osobu, ten naskutku bude prepustený zo služby. Rozumeli ste? A Rišiak — obrátil sa potom pán kapitán ku policajnému strážmajstrovi — za svoje hlupstvo dostane za šesť hodín „železo“. Rozumeli ste?

A s tým plesknúc dvermi, pán kapitán odišiel.

Policajti si ľahšie vydýchli.

Boli by sa radi vypomstili na svojom kamarátovi, ktorý zaviniť do vyhrešenie všetkých, ale keď mu videli nohu a ruku v „železkách“, vzbudil sa v nich súcitiť a poučovali sa na jeho treste.

Na druhý deň došiel policajnému úradu telegramm, v ktorom berlínska polícia upovedomuje policajný úrad, že odtiaľ odcestoval a zaiste do hlavného mesta zamieril povestný medzinárodný podvodník Matúš Krein, ktorý v Berlíne mnohých ľudí oklamal a preto aby ho polícia zatkla. Cieľom zdarniešieho stopovania zaslala berlínska polícia i podobizňu hľadaného podvodníka.

Podobizňa bola ukázaná i policajtom pána Racvinského cieľom dokonaleho obzrenia. Fotografia šla z ruky do ruky a keď si ju dokonale obzrel svoj trest pretrpejší policajt Rišiak, hlboko si vzdychol a vybuchol:

— No, namiesto tohto už len nechytím iného. Veď má na tvári znak ako dvagrošník!

— No len si daj pozor! — napomenuli ho jeho kamaráti.

Policajti na to šli zameniť svojich súdruhov na „postoch.“

Policajt Rišiak šiel do známej ulice, ktorú ináč zvali i zlatníckou pre četný počet zlatníckych obchodov. Trochu rozčulený chodil po ulici z kúmaným okom prebliadajúce si každú neznámu mimoidúcu osobu. Následkom pretrpenia včerajšieho trestu bol trochu ustatý, slabý, ale dodávalo mu sily to presvedčenie, že keď by tak chytil toho Kreina či ako v pekle toho zlodēja pán kapitán menovali, zaiste by jeho priestupok bol razom zabudnutý, ba ešte by sa mu snáď i uznania dostalo.

Neukazovalo sa ale žiadnej podozrivej osoby.

Chodil už celej ľahostajne v zástupe sem-tam idúcich ľudí, keď zrazu práve pred ním vstúpil do jedného zlatníckeho obchodu jeden cele jednoducho odený človek. Policajtovi zazdalo sa, že videl na jeho tvári malý, okrúhly znak (blizňu) a hneď vzkršlo v ňom podozrenie, ktoré sa zvyšovalo tým, že čo tak jednoducho odený človek hľadá v tak skvele a nádherne zariadenom ob-

chode. Už-už chcel vstúpiť do obchodu a tam vyzvať cudzinca aby sa legitimoval, spomenul si ale na včerajší trest a modré znaky železok na jeho ruke vlialy do neho kus chladnokrevnosti.

— Musím byť opatrný, — riekol si Rišiak a stal si pred osvetlené dvere obchodu tak, aby si mohol obzreť cudzinca.

Policajt obzerá si cudzinca, ktorý hovoril s obchodníkom a keď sa obrátil v ľavo tvárou za kupcom postúpivším ku skrini, Rišiak ku svojmu najväčšiemu potešeniu spozoroval na pravom líci cudzinca blizňu ako dvagrošník.

— A teraz dnu! — posmelil sa horlivý policajt, lež v tom, ako urobil krok ku dverom obchodu, predstavila sa mu v mysli fotografia kurrentovaného podvodníka a jako by bol mal podobizňu pred očima, videl znak na ľavom líci podvodníka. Na okamih sa zamyslel a teraz bol ešte istejší, že na fotografii videl znak na ľavom líci. Nakuknul ešte raz do obchodu a vidiac, že cudzinec skutočne na pravom líci má materinský znak, potrel si radostne raky a vzdychol:

— Skoro by bol zase hlúposť vyviedol!

Cudzinec medzi tým predstaviac sa obchodníkovi ako posluha jedného chýrneho lekárskeho profesora, sdelil mu, že jeho pán rad by kúpiť drahocenejší šperk ku obrase vlasov pre svoju manželku a preto ho prosí, aby sobral viac takých šperkov na výber a s nimi niekoho a to zároveň s ním poslal ku pánu veľkomožnému.

Zlatník sossbieral šperkov v cene asi dvanásť-päťnásť tisíc zlatých a pre lepšiu bezpečnosť poslal so šperkami svoju manželku.

Keď zlatník poďakujúce sa posluhovi so sľubom, že nezabudne na to, že pre objednávku svojho pána vyhľadal jeho obchod, zatvoril za odchádzajúcou manželkou dvere a mihnul na ňu okom, aby dávala dobrý pozor na šperky, predsa bol trochu nespokojný a aby svoje obavy rozohnal, zakýval na policajta Rišiaka a rozpovedal mu celú historku peknej objednávky, vysloviac ale zároveň i to svoje podozrenie, či to nebude snáď dakajý podvodník.

— Ah, nie! — ubezpečoval ho policajt a potom dôverne doložil: — I ja som ho mal v podozrení, lebo práve dnes dostali sme z Berlína fotografiu, ktorej sa ten sľuba veľmi podobá. Už-už chcel som ho tu chytiť, keď som spozoroval, že on nemá materinský znak na tom líci, jako to fotografia ukazuje. Musíme byť opatrný — doložil potom — aby sme poctivého človeka nedonesli do špatného chýru.

Obchodníkovi však zabila klin do hlavy policajtom sdelená podobnosť fotografie s osobou posluha a preto požiadal policajta, aby na jeho zodpovednosť zašiel sa presvedčiť, či otázny posluha skutočne vedie jeho manželku do domu lekára-profesora.

— Bude to marné — riekol Rišiak, ale pomysliac si, že čert nikdy nespí, pošiel do domu objednávateľa šperkov a aby sa o skutočnosti úplne presvedčil, vstúpil do predsieni, kde práve posluha odoberal šperky od manželky zlatníckovej, aby ich zamiesol dnu svojim pánom.

— Predsa ma len moje oko neklamalo, — riekol si Rišiak keď videl, že sa posluha cíti ako doma, vyzlečúc svrchník, odložiac klobúk a natiahnuc biele rukavičky dľa zvyku posluhov u veľkých pánov. — Keby ho bol tak zajal, bola žeby to bývala zas za hravica od pána kapitána.

A s tým znova utvrdený o svojej neomylnosti, zvrtnúc sa vyšiel von. Ako šiel popod bránu, prešiel

päpri ňom ten sluha bez klobúka a Rišiak si ešte raz zahundral:

— Veď som to hneď vedel, že je doma! Poslali ho nekam.

Ale sotva si dopovedal, v dome pána lekára-professora začul krik. Policajt sa zvrhol a jedným skokom bol v predsieni. Tu vidí dvere na chyži otvorené a v chyži zápas pána lekára-professora s manželkou zlatníkovou.

— Moje šperky! Moje šperky! — kričí položalostne polozúfale žena.

— Sviažte ju, policajt, sviažte ju, vypukol na nej nával šialenosti! — volá lekár-professor.

A Rišiak bez každej ďalšej myšlienky sovrel do svojho náručia nešťastnú ženskú a začal ju prehovárať, aby šla s nim na políciu.

Manželka zlatníková, keď sa trochu opanovala, cele zreteľne rozpovedala ako posluha objednal u nich šperky pre pána lekára-professora, ktorému začalo svitať v hlave, že tu podvodník previedol svoju vec výtečne.

Lekár vysvetlil, že keď ten človek vstúpil k nemu, riekol, že chce dať preskúmať svoju manželku, lebo že je chorá na mozgy a trpí na bláznivosť, že všade kam príde, pýta sa, že ktoré zo šperkov ňou donesených sa ľúbi kúpiť a prípadne odporúča iné na kúpu. Lekár teda, keď ženská vstúpila, netušil v tom nič zlého, keď sa nešťastnica s hlbokou poklonou pýtala, že ktorý šperk sa mu ľúbi a začal ju hneď zkúmať, medzi čím ale podvodník ušiel bez stopy, tak ako ho bol horlivý Rišiak pod bránou videl.

Rišiak ako hromom omráčený stál za chvíľu, ale náhle spamätajúc sa, bežal na políciu a tam ešte raz obzrel si fotografiu hľadaného podvodníka. Z hľobka si vydýchol, materinský znak bol na ľavom líci. Odfahlo mu zodpovednosti.

Ešte stál, divajúc sa na fotografiu, keď na políciu dobehol ako bez duše i zlatník i jeho manželka, oznámili čo sa stalo. Úradníci i v kasárni zostávajúce mužstvo stáli cele prekvapení.

Kapitán vzal fotografiu a ukázal ju utrápenému obchodníkovi s otázkou:

— Nebol to tento?

— On, on. — bedákal zlatník po prvom pohľade na fotografiu — veď i ten materinský znak som mu videl na pravom líci.

A v tom uzrúc medzi mužstvom Rišiaka ukázal na neho a žiaľne doložil:

— Veď som i tohto poslal za tým podvodníkom! I ten ho videl!

Prítomní upadli z jedného prekvapenia do druhého. Všetky oči uprené boly na nešťastného Rišiaka, ktorému sa od strachu nohy podlamovali.

Pán kapitán Raevinský, ktorý opäť videl, že sa v cestu jeho postúpenia zavalil novší stupeň, pozrel na Rišiaka pohľadom, z ktorého nešťastný policajt vyčítal i vyzvanie k ospravedlneniu i odpoveď kapitánovu na jeho výhovorku.

A Rišiak soberúce svoje sily, podal vážny dôkaz svojho pokračovania:

— Poslušne meldujem, ten zlodej mal znak na pravom líci a na fotografii má ho na ľavom. Konal som len dľa rozkazu, aby nebol omyl...

Kapitán sprasknul ruky:

— Oh, ty byvol, či ani to nevieš, že čo je v skutočnosti v ľavo, v obraze javí sa to v pravo!

Ubohý Rišiak neopovážiac sa pozrieť na prísnu tvár kapitánovu blúdil zrakom, keď jeho pohľad padol do zrkadla, v ktorom sa o pravdivosti slov kapitánových trpkou presvedčil.

Rišiak na druhý deň hľadal si prácu v jednej fabrike...

Odchod jeho veličenstva Jeho veličenstvo kráľ po dlhšom pobyte v Gedelove odcestoval dňa 26. t. m. do Viedne i so svojou dcérou a arcikňa. Gizelou, ktorá posledne zamenila u boku svojho otca svoju sestru arcikňa Mariu Valeriu. Pri odchode panovníka prišli na nádržie hlavný mešťanosta, hlavný policajný kapitán a iní čelnejší mužovia verejného života, od ktorých sa panovník podaním pravice odobral. Prv než panovník odcestoval, deň pred tým obzrel si v Matiašovom chráme truhlu, v ktorej spočívajú zemské pozostatky jeho predehoda kráľa Bélu III. a jeho manželky. Kráľ po uvítaní hodnostárov v chráme omočiac prsty vo svätenej vode, prežehnal sa a pobožkal podané mu Umučenie a potom pri svetle sviec obzeral si peknú rezbú sarkofagu a na ňom mramorovú tabulu, jež nápis obsahuje rodostrom kráľa počnúc od kráľa Bélu, a dľa ktorého jeho veličenstvo kráľ Franc Jozef je 33. potomkom tu odpočívajúceho kráľa Bélu, pochádzajúceho z rodu Árpádovcov. Kráľ dôkladne obzrel si i chrám Matiašov a vyslovil svoju radosť nad tým, že sa obnovenie tohoto starého chrámu tak dobre zdarilo. Potom poďakujúc sa prítomným pánom za sprievod, vrátil sa do kráľovského bradu.

Pamiatka kráľovnej v Národnom museume. Minister Wlassics tieto dni obdržal od panovníckeho dvoru veľmi potešiteľnú zprávu. Dvor totiž upovedomil ministra, že dcéry kráľovnej, arcikňažny Gizela a Mária Valeria z pozostalosti svojej matky kráľovnej Alžbety vybraly viac pekných, na Uhorsko vzťahujúcich sa predmetov a tieto vzácne pamiatky darovali Národnému museumu v Budapešti. Takýmto činom pamätne predmety vrelomilovanej kráľovnej dostanú sa na to najhodnejšie miesto. Rozhodnutie arcikňažien vzbudilo vo všetkých kruhoch veľké potešenie a úprimnú vďaku naproti arcikňažnám.

Jeho veličenstvo chudobe. Jeho veličenstvo kráľ z príležitosti svojho odchodu z hlavného mesta budapeštianskej chudobe daroval 4000 zlatých a chudobným v Gedelove 300 zl.

Dobročinnosť jedného arcibiskupa. Jägerský arcibiskup dr Jozef Samassa, ktorý len neádyvo složil väčšiu summu na pensijný fond svojich zamestnancov, teraz zas jász-nagy-kun-szolnokskej stolici daroval 20.000 korún na jednu základinu, z jež úrokov podporovať sa majú chudobné vdovy a siroty. Právomocenstvo stolice základinu manipulovať bude pod menom «Samassova základina» a zároveň uzavrelo, že dobročinnému arcipastierovi vysloví svoju vďaku.

Socha kráľovnej v Gedelove. Blahej pamäti kráľovnej Alžbete i obec Gedelovo postaví sochu, a síce na tom mieste utešeného gedelovského parku, kde zvečnela kráľovná tak rada sedávala. Výbor už i rozposlal vyzvanie na sbierku. Toskánske arciknieža, ktorý sa každoročne bavi v Gedelove, poslal na sochu kráľovnej 250 dukátov.

Inštalácia nového fõišpána prešporského br. Dionýsa Vayho previedla sa v Prešporoku dňa 28. nov. za okázalých slávností. Najprv inštalovala nového fõišpána stolica a potom mesto Prešporok. Na to fõišpán prijímal deputácie.

Ablegát Peter Ráth vo svojom volebnom okrese. Z Úace píšu, že ablegát čačanského okresu Peter Ráth tieto dni navštívil svojich voličov, z ktorej príležitosti voličia tohože okresu pripravili svojmu obľúbenému vyslancovi srdečné ovácie. Dňa 27. t. m. v nedeľu bola veľká hostina na počesť ablegáta, na ktorej Peter Ráth vyniesol peknú zdravicu na kráľa a potom v dlhšej reči zaoberal sa s politickými udalosťami posledných dvoch rokov. I pamiatke veľkého syna trenčianskej stolice Gabrielowi Barossovi venoval niekoľko slov a dal výraz svojej radosti, že medzi politickými stranami v Hornej Trenčianskej aspoň vo väčšine opäť nastúpili riadnejšie pomery. Reč všeobecne cteného vyslanca prijatá bola s veľkým potleskom. Nasledovalo ešte mnoho zdravíc, po ktorých na návrh hl. slúžneho Jána Szeghyho a dra Hübscha poslali pozdravujúce telegramy ministerskému predsedovi barónovi Bánffyemu a županovi Júliusovi Szalavszkému. — Peter Ráth v pondelok navštívil ostatné obce volebného okresu a v utorok vrátil sa k svojim povinnostiam do Budapešte.

Vyznačenie za dobré fajky. Jeho veličenstvo na návrh krajinského Priemyselného spolku v Budapešti strieborným záslužným krížom vyznačil Alojsa Plenku, majiteľa dielne na fajky vo Zvolene. Zriedkavé vyznačenie chce predseda kraj. Priemyselného spolku v slávnostnom zasadnutí pripať vyznačenému priemyselníkovi, pretože ale Plenka vysokým vekom hatený nemohol odcestovať do Budapešti, kríž slávnostne pripne mu zvolenský mešťanosta v prítomnosti mestského zastupiteľstva.

K odhaleniu Barossovej sochy. Výbor sriadivší sa cieľom postavenia Barossovej sochy dňa 28. novembra mal svoje posledné zasadnutie, v ktorom predstrel revidované účty Barossovej sochy. Z účtov vysvitá, že z nasbieraného obnosu po stiahnutí trov sochy jako i tých 25.000 zlatých, ktoré venovali Barossovým sirotám ostalo ešte 993 zlatých. Tento obnos doplnil predseda výkoného výboru Brázay na 1000 zlatých a vdova zvečnelého ministra doložila k tomu ešte 500 zlatých a takto zvýšený obnos darovali škole na pletenie košov v Beluši (trenčianska st.). Výbor odhlasoval Brázaymu absolutorium a vyslovil zápisničnú vďaku všetkým tým, ktorí nadobudli si zásluh okolo postavenia sochy. Na sochu vzťahujúce sa dokumentá opatrovať bude správa štátnych železníc. Výbor svoje účty dá vytlačiť a potom ich uverejni.

Nemecký cisár doma. Nemecký cisár i so svojou manželkou navrátil sa už so svojej dlhej cesty po Svätej zemi do svojho kaštieľa v Potsdame pri Berlíne. Vysokí pútnici navrátili sa domov v úplnom zdraví a cisár je s výsledkom svojej cesty úplne spokojný. Cisársky pár navrátil sa domov cez Pólu, hlavnú námornú pevnosť našej monarchie, kde sa cisár veľmi lichotivo vyslovil o rakúsko-uhorskom válečnom námorníctve, menovite o novej válečnej lodi „Budapest“. Na tejto lodi k počte vysokého hosťa boly raňajky, po čas ktorých cisár Vilhelm prizvukoval, že mocnosti v terajších politických pomeroch potrebujú silné válečné floty.

Hlavnomestskí úradníci na sochu kráľovnej sobierali medzi sebou 3679 zlatých 35 krov.

Zemetrasenia v Miškoveci. Z Miškovca oznamujú, že tam dňa 29. novembra v noci pocítili silnejšie zemetrasenie, ktoré viac sekúnd trvalo.

Vďaka jeho veličenstva. Jeho veličenstvo všetkým tým Švajciarom udelil vyznačenia, ktorí si to za slúžili svojimi službami z príležitosti smutnej udalosti v Genfe. Štátny fiškál a vyšetrujúci sudea, ktorí dľa tamjších zákonov nesmú prijať žiadne rády, dostali okrem podobizne kráľovej vlastnoručný poďakujúci sa list kráľov. Lekári Goley a Mayor, náčelník zemskej polície a tí professori, ktorí prezkúmali mrtvolu kráľovnej, dostali stredný, potažne rytierský kríž rádu Franca Jozefa. Majiteľov hotelu, v ktorom kráľovná zomrela, vyznačil kráľ zlatým záslužným krížom a manželka jedného z majiteľov, ktorá pomáhala grófkke Sztárayčke opatrovať zomierajúcu kráľovnú, dostala medailu nedávno založeného rádu sv. Alžbety.

Bismarkove mausoleum vo Frichsrube je už hotové. Jako z Hamburku oznamujú, dočasne pochované telesné pozostatky Bismarcka dňa 27. nov. za tichých smútočných slávností nložili do skvostného mausoleuma.

Katolícki missionári v Japonsku. Katolícke missie v Japonsku obsahujú štyri diocesy s 50.000 katolíckmi, 75 okresy, 242 obcami kresťanskými a 217 kostolmi a kaplnami, seminárom v Nagasaki so 44 klerikmi, dvoma učelištami, jedno v Tokingnu a druhé v Nagasaki so 153 žiakmi, 3 dievčenskými pensionátmi so 130 žiačkami, 17 sirotincami a 1802 chovancami (459 chlapcov a 1343 dievčat), rôznymi závodmi s osobníctvom 303 osôb, 13 lekárňami a 3 nemocnicami. Missie sú spravované: Arcibiskupom, 3 biskupmi, 84 európskymi missionármi, 20 tuzemskými kňazmi, 17 teológami, 207 katechetmi, 22 európskymi mníchmi, 86 európskymi mníškami, 9 japonskými mníškami a 19 japonskými novíciami. Minulého roku pokrstili v Japonsku missionári 2560 dorastlých a 1450 detí.

Prosba v koči kráľovom. Keď sa jeho veličenstvo dňa 24. novembra viezol po Kerepešskej ceste na nádražie, aby odcestoval do Gedelova, jeden mladý človek hodil mu do koča prosbu. Kráľ hneď odovzdal prosbu pri ňom sediacemu svojmu pobočníkovi gr. Paarovi. Mladého človeka zajala polícia ale keď sa ospravedlnil, hneď prepustila ho na slobodu. Hádzanie prosieb do koča jeho veličenstva je len daromné vyrušovanie panovníka, lebo prosba i keď je rovno podaná, musí prejsť najprv práve tou cestou, jako keď by bola zaslaná kabinetnej kancelárii.

Duell medzi ministrom a ablegátom. Minister vnútra Perczel v jednej svojej reči v sneme urobil nárážku, že ablegát Ludvík Holló pred pojednávaním svojej tlačovej pravoty dostal zimmicu a pred porotu sa neustanovil. Vyslanec Holló cítiac sa byť týmto urazeným, vyzval ministra na súboj, ktorý, keď ho jeho veličenstvo kráľ oslobodil na čas duellu zpod jeho zaviazanosti, súboj aj prijal. Protivníci šli na šable a hneď pri prvej srážke vyslanec Holló ranil ministra na hlavu, načo bol súboj zastavený. Hollóvi nestalo sa nič. Protivníci rozšli sa bez pomerenia. Stav raneného ministra je uspokojujúci.

Štátne školy pre Rusínov. Zaostalosť úbohého rusínskeho ľudu v severo-východnej čiastke našej vlasti je všeobecne známa a toto je hlavnou príčinou, že nevedomý rusínsky ľud i hmotne klesol. O hmotné jeho pozdvihnutie postaral sa minister orby Ignác Darányi vyárendujúce jedno tamjšie panstvo, ktoré dal podeliť na parcely u za ľavný groš prepustil ho do prenájmu Rusinom a minister výučby Július Wlassics o duševné pozdvihnutie Rusínov postaral sa tak, že v štrnástich obciach, obývaných Rusínmi, počiatkom budúceho školského roku otvorí nové štátne školy.

V záujme nášho domáceho priemyslu. Už asi pred štyrmi rokami utvoril sa v Prešporke ženský spolok, ktorého cieľom je pozdvihnúť náš domáci priemysel, zvláštne ale vyvinúť činnosť v záujme speňaženia našich krásnych slovenských výšiviek. Slovenské výšivky našly všade veľkú obľubu, nachádzame tiež už nielen v muzeuoch, lež i v salonoch podpredných rodín, kde slúžia za okrasu nábytku. Arcikňažna Izabella našla v týchto výšivkách zvláštnu záľubu, kde len vedela dala poskumpovať krajšie ručné práce našich slovenských diev, takto si zaopatruje veľkú zásobu utešeuých vzoriek. Tá istá arcikňažna nástojila na tom, aby sa v Prešporke a v jeho okolí utvoril spolok pre vývin tohoto domáceho priemyslu a ona prijala protektorát spolku, ktorý od týchto čias hmotne a mravne napomáha. Filiálka tohoto spolku utvorila sa teraz aj v Trenčíne, pričinením hlav. župana Juliusa Szalavszkého. Predsedníčkou trenčianskeho spolku je kňažna Hohenlohe a vo výbore spolku sú zastúpené všetky popredné kruhy stolice trenčianskej. Hneď na prvom zasadnutí uzavreté bolo, že spolok na troch miestach v Jesenici, v Dubnici a v Čičmanoch započne svoje účinkovanie. Na týchto miestach poverené budú učiteľky poddelením roboty, ku ktorej potrebné suroviny dá spolok, hotové práce poverená učiteľka vyplatí a odošle do Prešporku, kde sa o ďalšie speňaženie ručných prác postará spolok. Takto zabezpečí spolok nášmu ľudu nový zárobok cez celú dlhú zimu.

Vzbura v jednej obci. V sabolčskej obci Ujfehértó bol tieto dni jarmok a jako je to vo zvyku, niekoľko podnapitých šuhajcov začalo bitku a keď žandári zakročili, spoločnou silou oborili sa na žandárov. Jedon zo žandárov, ktorému chceli vytrhnúť z ruky pušku, preklal istého Jozefa Bene-Tótha. Na toto sa jarmočníci vzbúрили a obzvlášť ženy podnecovaly mužov, aby sa pomstili za preklatého mládenca. Ľud sa tak hrozive choval oproti štyrom žandárom, že títo prinútení boli streliť, načo traja výtržníci: dvaja mužskí a jedna ženská padli smrteľne ranení a mnohí utrpeli ľahšie rany. Rozohnený ľud ani to neodstrašilo, lež schytili motyky, sekery, ba niektorí sobrali aj flinty a tak šli na žandárov. Títo telegrafovali podžupanovi, ktorý jednu stotinu husárov poslal do obce. Vojsko urobilo koniec ďalším výtržnostiam. Husári dotiaľ ostanú v obci, pokým neskončí sa vyšetrovanie. Posiaľ chytili už asi dvadsať mužských a ženských.

Anarchista proti rumunskému kráľovi. Tieto dni chytili v Zimúni istého Juraja Boskoviča, nebezpečného anarchistu, rodom zo Srbska, ktorý stál v spojení s parížskymi a viedeňskými anarchistami. Policia odvieďla ho do Belehradu. Hovorí sa, že Boskovič chcel spáchať útok proti rumunskému kráľovi Karolovi.

Nová budova pre nemocnicu. V hlavnom meste v nedeľu bola oddaná svojmu povolaniu nová budova pre nemocnicu Polykliniky, v ktorej chudobným chorým zdarma prepisujú lieky. Na túto slávnosť došiel i protektor polykliniky arciknieža Jozef, ktorý vzletnou rečou oddal ústav svojmu povolaniu. Rečnil i veľkvaradínsky arcibiskup Schlauch. Vláu na peknej slávnosti zastupoval ministerský predseda barón Bánffy a minister Wlassics.

Sbierka pre zadunajských hospodárov. Krajinský výbor, ktorý sa utvoril cieľom podporovania zadunajských malých hospodárov oškoľených tohoročným veľkým ľadovcom, už zastavil sbierku. Ssbieralo sa 20.000 zlatých, ktoré teraz výbor rozdáva ťažko navštevovaným gazdom.

Odvážanie maloletých detí do Čiech. V poslednom čase po našich horných stranách viac ľudí navádza rodičov, aby poslali svojich chlapcov do Prahy na remeslo. My sme už neraz upozornili našich čitateľov na zlé následky takéhoto odvážania chlapcov, lebo keď sa tam to remeslo aj naučia, ale neobznámia sa s tunajšími pomerami, čo im je nevyhnutne potrebné ak chcú tu doma založiť svoju budúcnosť. A potom veď je „učení všade mučen“ a preto je lepšie, keď je blízko rodičov, aby mohli dohliadať na výchovu svojho synka. Avšak to tých agentov nehatí v nahováraní rodičov, aby posielali svojich chlapcov do Čiech, lebo takto zaopatrujú čestným majstrom lacných učňov. Takúto službu preukazoval českým majstrom i kysucko-novomestský r. k. učiteľ Anton Sperlágh, ktorý v noci 23. t. m. chcel expedirovať do Prahy 6 chlapcov, ktorí ešte ani svojej školopovinnosti zadosť neučinili. Ponevác malých chlapcov na takúto dlhú cestu samých pustiť nemohol, postaral sa im o sprievodcu. Pavel Kosliar kys.-novomestský obyvateľ vzal na seba túto úlohu; všetci spolu mali cestovať na trovy spolku jakejsi «Česko-slovenskej jednoty.» Prv ale, než žilinský vlak dobehol na stanicu, prišiel ta hlav. slúžny Haydin, ktorý neskoro večer o výprave bol upovedomený a postaral sa, aby chlapci a ich sprievodca dovezení boli zpät do mesta. Oproti učiteľovi Sperlághovi zaviedla cirkevná vrchnosť disciplinárne vyšetrovanie.

Omilostenie vojanských úskokov. Z príležitosti cisárskeho jubiläuma nášho kráľa úradný časopis sdeľuje, že panovník omilostil úskokov cis. a kráľ. spoločnej armády, válečného námorníctva a najvyšším rozhodnutím zo dňa 20. nov. v Gedelove danom odpustil trest i úskokom uh. kráľ. honvédstva. Tým, ktorí pre dezertovanie stoja pod vyšetrovaním, sudcovsky stíhaní sú alebo pre tenže prečin očakávať môžu vyšetrovanie alebo disciplinárny trest, nakoľko pre iný prečin není sú stíhaní, odpúšťa sa ďalšie vyšetrovanie jako aj trest. Trestným súdom stíhaným, jako i tým, ktorí sudcovské stíhanie alebo disciplinárny trest očakávať môžu, ovšem len pod tou podmienkou, jak od publikovania tejto amnestie rátajúc behom jedného roku prosia, aby tiež stať sa mohli účastnými tejto milosti. Tým, ktorí už za úskokov vyhlásení sú ale jako takí ešte není sú odsúdení, len tak dopúšťa sa trest, ak vzdajú sa svojej šarže pofažne rangu.

Dúha koncom novembra. V Bardyjove kochali sa po tieto dni v zriedkavom zjave prírody. V pondelok 28. novembra spustil sa veľký letný dážď a keď sa oblaky rozišly na oblohe zjavila sa utešená dúha.

Požiar. Dňa 28. novembra vznikol oheň v Dolných Bzinciach (Alsóbotfalú) v dome Jána Jánošku. Pekné, tiché počasie a nábla pomoc zamedzily ohňu ďalšie rozšírenie. Jako povstal oheň nevedno.

Nešťastie v bani V staro-tokodskej bani neďaleko Ostrihomu tieto dni sboril sa jedon múr baňskej strojárne a rummy zasypaly troch robotníkov, ktorí utrpeli smrteľné rany.

KU OBRÁZKU.

Barossova socha.

Náš obrázok predstavuje dňa 20. nov. slávnostným spôsobom odhalenú sochu „železného“ ministra, ktorej podrobný opis podali sme v minulom čísle.